

Saksframlegg

Arkivnr. 145	Saksnr. 2016/3535-1	
Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsmiljøutvalget	15/16	15.11.2016
Rådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne	14/16	16.11.2016
Internasjonalt råd		
Utvalg for oppvekst og kultur	46/16	16.11.2016
Utvalg for helse og omsorg	34/16	17.11.2016
Administrasjonsutvalget	19/16	17.11.2016
Utvalg for næring, plan og miljø	141/16	21.11.2016
Formannskapet		28.11.2016
Kommunestyret		

Saksbehandler: Knut Dukane

Handlingsprogram med økonomiplan 2017 - 2020 - Årsbudsjett 2017

Dokumenter i saken:

1	S	Handlingsprogram med økonomiplan - 2017 - 2020 - Årsbudsjett 2016	
2	I	Endring av selskapsavtale Gauldal brann og redning IKS	Melhus
kommune
3	I	Kontrollutvalgets forslag til budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020	Konsek
4	X	Avgifter og gebyrer 2017	
5	I	Budsjett 2017 - Gauldal Brann og Redning	Gauldal Brann
og Redning
6	I	Kirken - budsjett 2017	Støren
kirkelige
fellesråd
7	I	Kirken - revidert budsjett 2017	Støren
kirkelige
fellesråd
8	I	Envina - budsjett og renovasjonsgebyr 2017	Envina

9	I	Eierbidrag 110 - sentral	110 sentralen
10	I	ARBEIDSGIVERKONTROLLEN I TRØNDELAG	Arbeidsgiverk ontrollen
11	I	Budsjett kemneren i Melhus 2017	Kemneren i Melhus
12	X	Avgifter og gebyrer 2017	
13	X	Handlingsprogram med økonomiplan 2017 - 2020	
14	X	Tiltaksliste 2017 - 2020	

Vedlegg

- 1 Handlingsprogram med økonomiplan 2017 - 2020
- 2 Tiltaksliste 2017 - 2020
- 3 Avgifter og gebyrer 2017
- 4 Investeringsplan GBR - 2017 - 2020
- 5 Protokoll for møte representantskapet i Gauldal brann og redning IKS 131016
- 6 Saksfremlegg endring av selskapsavtale Gauldal brann og redning IKS
- 7 Signert selskapsavtale 2010
- 8 Gebyrregulativet og budsjett GBR
- 9 Budsjett 2017
- 10 Støren kirkelige fellesråd - budsjett 2017
- 11 Revidert budsjett 2017
- 12 Støren kirkelige fellesråd - budsjett 2017 - tillegg 3. utgave
- 13 Eierbidrag - 110-Sentral
- 14 Midtre Gauldal kommune
- 15 Særutskrift sak 26-2016 Forslag til økonomiplan 2017-2020 med budsjett for 2017 for kontrollutvalget
- 16 Forslag til budsjett 2017 for Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag
- 17 Møtereferat Arbeidsgiverkontrollen 23_februar 2016
- 18 Statusmelding høsten 2016 for Arbeidsgiverkontrollen Kort versjon til kommunene
- 19 Oversendelse av vedtak om budsjett og renovasjonsgebyr 2017
- 20 Budsjett 2017 - kemnerkontor

Saksopplysninger

Det vises innledningsvis til vedlagte dokumenter. Herunder spesielt Handlingsprogram med økonomiplan 2017 – 20.

Kommunestyret skal i henhold til kommunelovens § 44 en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår, og omfatte hele kommunens virksomhet. Planen skal videre gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter, og prioriterte oppgaver i planperioden. Strategier, mål og prioriterte oppgaver fremkommer i ”Handlingsprogrammet”

Kommunestyret vedtar selv planen og vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.

Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Kommunestyret skal videre iht kommunelovens § 45 innen årets utgang vedta budsjett for det kommende budsjettår.

Økonomiplanens første år er årsbudsjett for 2017.

Vurdering

Statsbudsjett, kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2030, Handlingsprogram for 2016 – 2019, avholdte strategikonferanser, KOSTRA rapporter og vedtak fattet i løpet av 2016 danner grunnlaget for Handlingsprogram med økonomiplan 2017 – 2020. Økonomiplanperioden går over 4 – år, men kommunen må hensynta og planlegge for et utviklingsbilde som tegner seg om 10 – 15 år.

Under punktet «Vurdering» trekker rådmannen frem noen få forhold som bør være interessante i forhold til videre politisk behandling. For detaljinformasjon henvises til vedlagte Handlingsprogram.

a. Utfordringsbildet.

Medio oktober synliggjorde det seg en manko på ca 17 mill kroner. Da var det ikke hensyntatt behov for nye investeringer og at kommunen kunne få et merforbruk i 2017 pga tilbakebetaling av eiendomsskatt.

Rådmannen skal innstille på et budsjett og en økonomiplan i balanse, og det har vært meget krevende å oppnå dette. Rådmannens forslag til inndecking vil innebære uheldige konsekvenser både på omfanget av og kvaliteten på tjenestetilbudet.

a. Forutsetninger:

Rådmannen forutsetter en lav rentebane i økonomiplanperioden.

b. Eiendomsskatt.

Rådmannen må dessverre foreslå at eiendomsskatten økes til 4 promille for boliger og fritidshus i 2017 og en økning i 2018 til 6 promille. Dette fordi det tar tid å innarbeide og iverksette foreslåtte innsparinger i driftsrammer i hele perioden, samt at nødvendige investeringer må finansieres. Videre skal positivt driftsresultat oppnås i 2018 og disposisjonsfond på kr 14 mill skal være etablert ved utgangen av 2020.

c. Utvikling av næringsområde «Haukdalsmyra»

Rådmannen anslår at det vil kreve investeringer i størrelsen 200 – 300 mill kr for å tilrettelegge/utvikle næringsområdet. Rådmannen har ikke lagt dette beløpet inn i investeringsprogrammet. Dette av 3 grunner:

- Kommunestyret har vedtatt at egen sak skal fremmes når Norsk kylling har fattet vedtak
- Investeringene må være selvfinansierende
- Kommunen må vurdere om Midtre Gauldal næringssselskap KF skal stå for utviklingen, eller om f.eks et AS skal opprettes.

d. «Frøsetfeltet»

Det er ikke funnet penger til å bidra til å utvikle feltet utover 20 mill kr for å etablere hensiktsmessig kryssløsning Folstadveien – Frøsetveien og allerede innvilget beløp til planarbeid.

e. Merforbruk i 2016

Regnskapsresultatet for 2016 er først klart ila februar/mars 17. Det er ikke usannsynlig at kommunen vil få et merforbruk, og et udekket underskudd, jfr tilbakebetaling av eiendomsskatt, og rådmannen legger derfor inn 7 mill kr i 2018 på fond for å kunne dekke et eventuelt merforbruk for regnskapsåret 2016.

f. Likviditetslån

Kommunen forlenger sertifikatlånet på 65 mill kr,-

g. KOSTRA

Bemanningssituasjonen på økonomikontoret er i ferd med å stabilisere seg og mer tid og analyser kan brukes ift KOSTRA – rapporter i økonomiplanperioden

h. Handlingsregler

Kommunestyret vedtok i sak 77/16 følgende tre økonomiske handlingsregler:

- Kommunen skal oppnå positivt driftsresultat i budsjettårene 2017 – 2020
- Disposisjonsfond skal være etablert innen 2020
- Det må fastsettes en øvre grense for gjeld pr innbygger i perioden 2017 – 2020

Med utgangspunkt i fremlagte HP med økonomiplan mener rådmannen at følgende målkrav knyttes til det enkelte punkt:

- Driftsresultat: For 2017 budsjetteres det med balanse, mens for årene 2018 – 2020 budsjetteres det med et netto driftsresultat på 1.25%
- Disposisjonsfond: Kommunen skal ved utgangen av 2020 ha etablert et disposisjonsfond på 14 mill kr.
- Gjeld pr innbygger: Ved utgangen av 2015 var lånegjelden pr innbygger 50.725,- kr Snitt i Sør – Trøndelag var 70.000,- Investeringsprogrammet resulterer i en gjeldsgrad pr innbygger på 85.000,- i slutten av perioden. Skal dette beløpet ned må driften reduseres ytterligere utover hva som er rådmannens forslag, eller investeringsforslag må utgå. Kommunen kan vurdere eierskap og f.eks selge hele eller deler Gauldal Energi og få tilført kapital som kan anvendes til finansforvaltning eller nedbetale gjeld , men rådmannen fremmer ikke konkret forslag på dette nå.

i. Hytterenasjon og feieavgift

Det gjøres oppmerksom på at i budsjettene fra hhv Envina og GBR er foreslått innføring av feieavgift på fritidsboliger, hytterenasjon på fritidsboliger og økt låneramme og vedtekstendring GBR (Det vises til vedlagte saksutredning fra Melhus kommune)

j. Diverse

I fremlagte forslag er enhetene kompensert for lønns og prisstigning med 2.50%. I oversiktene for det enkelte rammeområde fremkommer og hvilke tiltak som rådmannen mener må innarbeides i budsjettene. Dette er bl.a:

- Økt godtgjørelse til folkevalgte
- Gjesteelever
- Nye barnehageplasser i 2017
- Kostnader KAD – plasser (kommunale akutte døgnplasser)
- Økte husleier
- Avsetning til særskilte brukere og gjesteelever
- For øvrig henvises det til Handlingsprogrammet.

Rådmannen har bl.a ikke funnet rom til:

- Midler til at kommune skal utvikle nytt boligfelt i Frøset
- Skolemåltid
- «Subsidiering» av matombrining
- Adressering i kommunen
- Kommunepsykolog
- Legevakt ettermiddag (Avvikle)
- Kommunalt tilskudd private veier/alternativt privatisere veier

Rammeområde 2 - Oppvekst

Oppvekst må spare i overkant av 4 mill kr.

Status ved starten av planperioden 2017-20 er at antall barn i barnehagene fortsetter å øke. Det medfører behov for en ny avdeling hvert år i perioden. Elevtallet i skolene holder seg i sum på 2016-nivå de to første årene, men øker vesentlig i 2018-20.

På Støren er barne- og elevtallsveksten stor allerede fra 2017. Støren barnehage driftes med sju avdelinger, seks i den opprinnelige barnehagen og en i brakker. Hver avdeling har flere barn enn normen tilsier, og barnetallet tilsvarer mellom åtte og ni avdelinger. Støren barneskole har plassmangel, særlig mht. garderobes og grupperom i basen for 1.–4. trinn. Det vil være over 40 skolestartere i hvert kull fra og med 2017. (Tre klasser i 1.trinn.) Eventuelt tilbygg utredes. Skolene vil ha behov for økte ressurser i de to siste årene i planperioden på grunn av elevtallsveksten.

Midtre Gauldal har brukt mer ressurser enn gjennomsnittet for landet på områdene lærertetthet på barnetrinnet, spesialundervisning, IT-utstyr og administrasjon. I økonomiplanen for 2017 og 2018 er det lagt inn tiltak for å tilpasse rammen til landsgjennomsnitt. Bemanningen må reduseres.

Bemanningsreduksjonen må utføres på en slik måte at ordinær undervisning og spesialundervisning reduseres likeverdig. Dette medfører at en del vedtak om spesialundervisning for skoleåret 2016-17 må skrives om.

Antallet elevdatamaskiner i skolene må reduseres. Nødvendig utskifting av maskinvare gjennomføres ikke, og to eller flere elever må dele en pc. Ved nasjonale prøver og under eksamen må hver elev ha en pc. Dette må løses ved at elever på andre trinn får mindre tilgang til datamaskiner i slike perioder av året. Ungdomstrinnet vil berøres mest. Overgang til nettbrett eller billigere/brukte datamaskiner må utredes.

Lavere administrasjonsressurs ved enhetene betyr at stillingsressurs til faglederfunksjonene må reduseres.

Rammeområde 4 – Pleie og omsorg

Rådmannen må legge et innsparingskrav på 3.100 mill kroner på dette rammeområdet. For at dette skal kunne oppnås må større endringer iverksettes. Tiltak som vil kunne være aktuelle er f.eks nedleggelse av 5-6 sykehjemsplasser, eller legge ned LTP (langtidsplasser) ved Røskafthuset. Rådmannen mener at dette er så viktige saker at vedtaket må være godt forankret i kommunestyret. Rådmannen anbefaler derfor at innsparingskravet må ligge fast, men at egen sak fremmes for kommunestyret tidlig i 2017 for å vedta konkret hva som skal iverksettes.

Avslutningsvis nevnes at de tiltak som kommunestyret vedtar, basert på rådmannens forslag, og endringer som vedtas i løp av prosessen, må innarbeides i respektive rammer, men utvalgene/ enheten/e kan iverksette tiltak som ikke er vedtatt av kommunestyret om en finner rom til dette under detaljbudsjettering.

1. Investeringsprogrammet

Administrasjonen har gjennomgått investeringsprogrammet nøye, tatt ut, eller utsatt tiltak. Nevner spesielt at ny driftsbygning for uteavdelingen og kirke er utsatt til 2020. Dette vil ha som konsekvens at boligbygging ikke kan foretas i Soknes leir i perioden, og at kommunen må finne areal til bygging av leiligheter for funksjonshemmede.

Rådmannens innstilling

Midtre Gauldal kommunestyre vedtar Handlingsprogram med økonomiplan 2017 – 2020, herunder gebyrregulativ, med følgende punkt :

1. Kommunestyret vedtar å forlenge opptatt sertifikatlån på kr 65 mill, jfr k- sak 8/15
2. Kommunestyret vedtar med hjemmel i i Lov om eiendomsskatt av 6 juni 1975 nr 29 at skatteøret for eiendomsskatt fastsettes til 4 promille for boliger, fritidseiendommer, våningshus mm, og 7 promille for verker og bruk i 2017. Det er ikke bunnfradrag og betalingsterminene fastsettes til 01.06 og 01.12. Rådmannen gis fullmakt til å endre antall terminer og forfallstidspunkt.
3. Kommunalt skatteøre for 2017 fastsettes til 11.80%
4. Gebyrer og avgifter vedtas i tråd med vedlagte gebyrregulativ og kan korrigeres av respektive utvalg der endring i lov eller annet hjemmelsgrunnlag tilsier dette.
5. Driftsrammer vedtatt lik år 1 - 2017
6. Investeringsbudsjett og finansiering vedtatt lik år 1- 2017
7. Kommunestyret vedtar rammen for R- 2 og rådmannen delegeres myndighet til å fordele til respektive enheter og fellesområdet iht vedtatte fordelingsmodell.
8. Kommunestyret vedtar at Gauldal brann og redning iverksetter prøveprosjekt for ny brannordning og at selskapsavtalens § 10 b endres slik at rammen for låneopptak endres fra 10 til 20 mill kr. Ny § 10 b blir da slik: «Selskapet kan ta opp lån for å finansiere sin virksomhet, jfr IKS – loven § 22. Ramme for låneopptak er 20 mill kr. Styret kan foreta låneopptak innenfor denne rammen etter representantskapets budsjett vedtak og departementets godkjenning/fylkesmannen. Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Selskapet kan ikke låne ut penger. Det vises for øvrig til IKS- lovens § 22.»
9. Kommunestyret vedtar Envinas forslag til budsjett og renovasjonsgebyr for 2017, herunder at renovasjonsgebyr innføres for fritidseiendommer mm.
10. Handlingsregler:
 - a. Netto driftsresultat: Midtre Gauldal kommune budsjetterer med et budsjett i balanse for 2017 og et positivt driftsresultat for årene 2018, 2019 og 2020 med 1,25%
 - b. Disposisjonsfond: Kommunen avsetter kr 7 mill kr til disposisjonsfond i 2018 og skal ved utgangen av 2020 ha etablert et disposisjonsfond på kr 14 mill.
 - c. Gjeldsgrad pr innbygger: Ved økonomiplanperiodens utløp skal netto lånegjeld pr innbygger ikke overstige kr 85.000,-
11. Obligatoriske tabeller 1A, 1B, 2A og 2B , samt rammetabeller for det enkelte rammeområde i hefte Handlingsprogram med økonomiplan 2017 – 2020 vedtas.